

A látható közösség: Kegyelem

Gondolatok a közösségről a Lutheránus Világszövetség hongkongi nagygyűlése után

Keresztény gondolkodásunk és értékrendünk egyik lényeges tartópillére a megélt közösség. Ennek hiánya nemcsak minket tesz bizonytalanra és szegényre a Krisztus felé vezető úton, hanem a világ számára is bizonytalanra és töredékessé válik az az üzenet, amely ránk bízott. Gyakran azonban a közösség megléte is problémát okoz számunkra: milyen keretet adjunk neki, hogy a világ számára kifejező legyen, de ne kirekesztő, hatásos, de nem elhasználható? A keresztény közösség nem maradhat meg célként előttünk. Azt olyan *eszközzé* kell formálnunk, aminek a segítségével könnyebben eljutunk másokkal együtt az igazi célhoz, a Krisztussal való teljes közösséghez.

Krisztusban lenni annyit jelent, mint közösségben lenni. A Krisztusban való létünk először is közösség a Szentháromság Istennel. A Benne való közösségre a Lélek vezet el minket, aki által az Atyával is közösségben lehetünk. A Krisztusban való létünk ugyanakkor közösség egymással is. „Sokan egy test vagyunk a Krisztusban, egyenként pedig egymásnak tagjai” (Róm 12,5) Ez utóbbi közösség alapja, Urunk mindannyiunk helyett elvégzett váltságműve. Akik ezt hittel elfogadják, közösségbe kerülnek Vele és egy különös, láthatatlan közösségbe egymással.

Közösség, melynek alapja a kölcsönösség

Már az első keresztények is láthatóvá kívánták tenni ezt a láthatatlan közösséget, hogy minél inkább részesüljenek annak áldásaiból még itt a földi életben. Így történt ez évszázadokon keresztül. Ugyanezzel a céllal alakult meg 1947-ben a Lutheránus Világszövetség, hogy egy világméretű gyűjtő és közösségalkotó szervezet legyen, melyben a tagegyházak feladattá és eszközzé válnak egymás számára, kölcsönös épülésükre.

A hongkongi világgyűlésen a szövetség genfi irodája tájékoztatást adott a küldötteknek a lundí megalakulás óta elvégzett munkáról. Ezen a beszámolón derült ki igazán, hogy a szövetség alapító tagjai milyen veszélyes feladatot vállaltak magukra az egyetemes evangélikusság nevében. Azzal, hogy ezt a szövetséget megalapították és a nemzeti egyházak csatlakoztak ehhez a közösséghez, minden probléma közösségi problémává vált, minden kudarc közös kudarcná, és az egyes tagegyházak közötti konfliktusok is egyetemessé váltak. Láthatóak lettek a szociális, kulturális, gazdasági és politikai különbözőségek és ellentétek.

Individualizált világunkban, melyben az elszigetelődés mindannyiunkra hatással van, az ilyen jellegű univerzális probléma-feldolgozás nehéz terhet jelenthet az

egyházak számára is. Ez a nehézség különösen a gazdasági kérdések területén jelentkezik és jelentkezhethet, ha a közösség tagjai láthatóan két részre oszlanak: azokra, akik adnak, és azokra, akik kapnak. Ez az állapot a világszövetség munkáját is veszélyezteti, melynek eredményeképpen, azok akik adnak a látható közösséget inkább tehernek érzik, mintsem kegyelemnek. Ez a probléma a világgyűlést is foglalkoztatta, és egyetlen igazi megoldásként csak a kölcsönösség mutatkozott. Ha egy közösség több akar lenni mint egy segélyszervezet, akkor minden tagjának – a világszövetség szempontjából minden tagegyháznak – olyannak kell lennie, mely egyszerre kap és ad.

Különös helyzet kezd kirajzolódni a világszövetségben belül. Több egyház, mely komoly anyagi támogatást kap a közösségtől, lelkileg nagyon sokat tesz a többi egyház erősítéséért. Így hallhattunk több beszámolót is az afrikai egyházakban jelenlévő ébredésről, mely embertömegeket mozgat meg, és arról a folyamatról, melynek során a korábban karizmatikus közösségekbe kivált tagok visszatérnek az evangélikus közösségekbe. Ha az adásnak ez a formája szokatlannak tűnik is, ez mégis gyümölcsöző lehet mindannyiunk számára. Ha máshol nem is, egy keresztény közösségben ez már kölcsönösséget jelent.

Közösség, mely a reménységre épít

„A Lutheránus Világszövetség azoknak az egyházaknak a közössége (*communio*), melyek a Szentháromság Istent vallják, egyetértéssel az Isten ígéretében, szószék- és oltárközösségben vannak egymással”. Ez a meghatározás, mely egyben teológiai és strukturális, egy izgalmas kérdést vet fel, mely a világgyűlést is aktívan foglalkoztatta: kiinduló pontként, vagy célként szolgál-e ez a definíció, mennyire nyitott ez a meghatározás a belső teológiai kérdésekre nézve?

Egy példával szeretném szemléltetni azt a kérdésre adott lehetséges választ, melynek lényege, hogy ez a meghatározás, alapja és kiindulópontja egyfajta nyitottságnak, mely időt enged arra, hogy fontosabb teológiai kérdésekben is egyetértés szülessen a közösségen belül.

A Latviai Evangélikus Egyház vezetője teológiai meggyőződése miatt nem fogadja el a női lelkészséget, és így nem szentel fel női teológiai hallgatókat lelkésszé. Ez a meggyőződése sokak számára elfogadhatatlan a világszövetségben belül. Egyesek szerint ilyen teológiai meggyőződés elegendő indok ahhoz, hogy bizonyos dotációkat a lett egyház ne kapjon meg a szövetségtől. A mostani Világgyűlésen is előkerülő kérdés éles vitákat váltott ki, és a küldötteket is megosztotta. Majd az egyik felszólalásban körvonalazódott az a megoldás, mely a világszövetségben belül más teológiai problémákhoz is segítséget nyújthat: a vitás kérdés nincs összefüggésben az LVSZ meghatározásával, de hogyha szükség van rá, a meghatározás szellemében való gondolkodás segíthet a mélyebb teológiai egységekhez. Nem az a lényeg tehát, hogy minden kérdésben egyetértéssel-e a közösség tagjai, hanem hogy van-e kölcsönös remény a jövőbeli egyetértésre, vagy a teológiai hiányosságok pótlására. Ilyen értelemben a közösség alapját és egységét nem az egyes megfogalmazott teológiai kérdések alkotják, hanem az a türelemből táplálkozó reménység, mellyel a felvetődő kérdésekhez viszonyulunk.

A Krisztussal való teljes közösség felé vezető utunkat ne úgy értelmezzük, mintha az úton még csak rajta lennénk, messze a céltől, hanem amin már rajta vagyunk Vele együtt. Így válik igazán kegyelemmé minden megtett lépés, melyet együtt tehetünk meg, egymást segítve ezen az úton.